Republica Moldova depășește șantajul energetic rusesc: pași imediați și strategia pe doi ani pentru securitate și independență energetică, anunțată de Guvern

4 februarie 2025, Chișinău - Uniunea Europeană oferă Republicii Moldova un pachet de sprijin pentru dezvoltarea rezilienței și independenței energetice a țării. În acest sens, premierul Dorin Recean și Comisarul european pentru Extindere, Marta Kos, aflată în vizită oficială la Chișinău, au semnat, astăzi, o scrisoare de intenție care prevede strategia prin care Republica Moldova își va consolida securitatea energetică și pașii pe care îi va întreprinde în următorii 2 ani pentru a nu fi afectată sub nicio formă de șantajul energetic rusesc.

„Kremlinul a creat o problemă umanitară, acum partenerii europeni vin să o rezolve. Pachetul oferit de UE ne va permite să continuăm acordarea compensațiilor, să evităm o criză umanitară și să investim în securitatea energetică a Republicii Moldova. Când falșii prieteni închid gazul, prietenii adevărați europeni deschid brațele și pornesc ajutoarele. Vom continua să lucrăm împreună cu partenerii noștri din Uniunea Europeană ca să asigurăm independența definitivă a întregii țări de șantajul gazului”, a menționat prim-ministrul Dorin Recean.

„Strategia pe care am convenit-o astăzi va ajuta Republica Moldova să se apropie mai rapid de Uniunea Europeană și să se integreze în sistemul energetic al UE. Acest fapt va spori reziliența și independența energetică a Moldovei și va crește investițiile în eficiența energetică. Ca prim pas, vom ajuta la reducerea costurilor ridicate la energie și vom sprijini toți cetățenii moldoveni, în special gospodăriile cele mai vulnerabile, școli, spitale și afaceri”, a spus Comisarul european pentru Extindere, Marta Kos.

Documentul semnat prevede un pachet de suport complex prin care țara noastră va primi sprijin financiar pentru depășirea consecințelor scumpirii energiei electrice, investiții în sectorul energetic moldovenesc, dar și un set de reforme necesare.

Pachetul urmărește 3 etape de sprijin.

Primul, a fost suportul financiar de 30 de milioane de euro, alocate Republicii Moldova pentru a depăși efectele crizei umanitare din stânga Nistrului provocată de Rusia și Gazprom, care a oprit livrarea gazelor în regiune de la 1 ianuarie 2025. Din aceste surse, 20 de milioane au fost alocate pentru achiziția gazelor pentru regiunea transnistreană. Volumul procurat a permis reluarea livrării de gaz în regiunea transnistreană, pe data de 1 februarie.

Cea de-a doua etapă, presupune oferirea unui suport financiar de 250 de milioane de euro, dintre care 100 de milioane urmează a fi transferate până la mijlocul lunii aprilie.

Din suma menționată, 151 milioane de euro vor fi direcționate pentru compensarea creșterii prețului la energia electrică pentru primii 110 kwh, pentru toate familiile și consumatorii casnici din Republica Moldova. Prin urmare, fiecare gospodărie va achita primii 110 kwh la prețul de până la scumpiri, cel din decembrie, iar restul - la prețul actual. De asemenea, cu 15 milioane de euro va fi suplinit bugetul de compensare pentru companiile din sectorul alimentar. Companiile cele mai afectate vor beneficia de compensarea a 50% din creșterea prețului la energia electrică.

Tot din cele 250 milioane de euro, va fi acoperită integral creșterea facturilor la energia electrică pentru instituțiile de importanță socială - școli, grădinițe, spitale, centre sociale, afectate de scumpiri. Pentru această măsură sunt prevăzute 20 de milioane de euro. Totodată, va fi oferită o finanțare suplimentară, cu o valoare totală de 50 de milioane de euro, pentru proiectele de eficiență energetică, iar pentru a acorda plăți unice persoanelor vulnerabile - va fi creat un fond suplimentar.

Etapa a treia, potrivit scrisorii de intenție, se referă la Planul de acțiuni de 2 ani privind creșterea rezilienței și independenței energetice a Republicii Moldova. Planul va conține o strategie de finanțare - inclusiv granturi, împrumuturi și asistență tehnică - și va fi conectat la agenda de reforme prevăzută în Planul de creștere pentru Republica Moldova.

Pentru stânga Nistrului, Uniunea Europeană vine cu o ofertă condiționată de 60 milioane de euro, pentru a acoperi necesitățile energetice ale regiunii până la mijlocul lunii aprilie. Asistența va fi condiționată de elaborarea unui plan coordonat și acceptat de Guvernul Republicii Moldova, prin care în regiunea transnistreană vor fi actualizate

tarifele la energie la prețurile de piață. Activitățile care consumă multă energie nu vor putea beneficia de acest suport.

Totodată, printre condiționalități se numără elaborarea unui angajament privind pașii concreți prin care în regiune se va asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și care trebuie convenit cu Guvernul Republicii Moldova, până la valorificarea grantului.

Amintim că, începând cu 1 ianuarie 2025, compania rusă „Gazprom” a suspendat nejustificat livrarea gazelor naturale către „Moldovagaz”, chiar dacă există un contract valabil până în 2026, lăsând consumatorii din regiunea transnistreană fără gaze naturale și, respectiv, fără căldură și apă caldă. În același timp, pentru că MGRES/Centrala de la Cuciurgan, care a trecut la funcționarea pe cărbune, nu putea acoperi consumul de energie electrică necesar regiunii, a fost introdus un program de deconectări în evantai a consumatorilor casnici, declanșând o criză umanitară.

Pentru a evita consecințele crizei umanitare pe malul stâng al Nistrului, autoritățile de la Chișinău au venit cu mai multe propuneri de identificare a alternativelor de livrare a gazelor naturale în regiunea transnistreană, care, însă, au fost respinse de către Tiraspol. La 27 ianuarie, Uniunea Europeană a pus la dispoziția Republicii Moldova un pachet de sprijin pentru siguranța livrărilor de energie electrică în perioada imediat următoare pe ambele maluri ale Nistrului, dar și reducerea presiunii tarifelor pentru oameni.

